

Els alumnes d'ESO a Catalunya faran serveis a la comunitat

Ensenyament posarà aquest requisit al currículum de Secundària

ANA JIMÉNEZ / ARXIU

L'Institut Eduard Fontserè, de l'Hospitalet, ja col·labora amb la Fundació Bofill; a la foto, una taller d'expressió oral

MAITE GUTIÉRREZ
Barcelona

El Ion, un estudiant de 4t d'ESO de l'Institut Ribera Baixa (el Prat de Llobregat), ha exercit de professor aquest curs. Una vegada a la setmana anava a un centre cultural de l'Ajuntament i ensenyava a persones adultes com utilitzar un ordinador, com connectar-se a internet o gestionar un compte de correu. Ho feia dins del programa Connecta Jove, que coordina Fundesplai amb altres entitats (ajuntaments, escoles i instituts principalment).

Com el Ion, tots els alumnes d'ESO hauran de participar en una activitat de "servei a la comunitat" a partir de l'any que ve. Ensenyament inclourà aquest requisit al currículum i estendrà el programa als centres de secundària de forma progressiva –en cinc anys haurà d'estar totalment implantat–.

Aquest any, un centenar d'instituts apliquen programes d'aprenentatge i servei, que és com es denomina aquest

El programa haurà d'estar implantat en cinc anys; ja s'aplica en un centenar d'instituts

particular mètode. "No s'han de confondre els programes d'aprenentatge i servei amb activitats de voluntariat", aclareix Carles Xifra, responsable de l'àrea d'esplais i del centre d'estudis de Fundesplai. "En realitat és una metodologia de treball, en la qual els alumnes són protagonistes de tot el que passa al seu voltant: identifiquen necessitats, intenten buscar solucions i treballen en grup per tal de dur-les a terme entre tots", afegix Carles Xifra.

Fundesplai va començar amb el programa Connecta Jove fa deu anys. A Catalunya, treballen amb una desena d'instituts i cent trenta-sis alumnes. Els àmbits d'actuació són d'allò més variat: des de l'atenció a la gent gran fins a la conservació del medi ambient, passant per la protecció del patrimoni cultural o l'ajuda als col·lectius i persones en risc d'exclusió.

Altres entitats, com la Fundació Jaume Bofill o determinats ajunta-

ments, també promouen aquests programes. Darrere del servei a la comunitat hi ha una preparació profunda. Un tutor reuneix els alumnes i els explica en què treballaran i per què. En el cas del Connecta Jove, els estudiants que hi participen també fan cursos avançats d'Excel, programació o seguretat a internet, reben classes d'expressió oral i habilitats comunicatives.

"Jo he après més coses sobre tecnologia i també sobre les persones, no m'imaginava que ensenyar era tan gratificant; el curs que ve ja no seré a ESO, faré FP, però si puc continuar en el programa, ho faré", explicava el Ion divendres, l'últim dia al seu institut.

Els alumnes que participen en aquests programes no només adquireixen coneixements. Per Xifra, el més rellevant és "la confiança en si mateixos que adquireixen". A l'Institut Eduard Fontserè, de l'Hospitalet de Llobregat, també fan programes d'aprenentatge i servei, ells amb la Fundació Jaume Bofill. El director del centre, Jordi Ibáñez, destaca sobretot el canvi d'actitud cap a l'estudi que experimenten alguns alumnes. "Se senten més responsables i això es nota en tot". Tant a classe, com al carrer. "Es tornen persones més participatives i actives", assenyala. Els nois col·laboren amb alguna entitat de la zona per un període de deu setmanes –en total són 40 hores–. L'objectiu és doble: d'una banda, els estudiants s'acosten a les diferents realitats socials del seu barri i reflexionen sobre la importància del voluntariat, i de l'altra, donen un suport real als veïns de la Florida.

El programa Joves pel barri ha tingut tant èxit que s'està exportant a altres ciutats, com Cornellà o Esplugues de Llobregat, i la Diputació de Barcelona ha editat un llibre sobre el projecte perquè tingui més repercussió i altres centres s'animin a aplicar-lo.●

Les escoles del 25% de castellà envien els treballs als jutges

■ Les cinc escoles –Pia Sarrià-Calassanç de Barcelona; Sant Bonaventura Franciscans de Vilanova i la Geltrú; Alba del Vallès, de Sant Fost de Campsentelles; Mare de Déu del Roser, de Barcelona, i Escolàpies Sant Josep de Calassanç de Sabadell– afectades per la sentència que obliga a impartir un 25% de classes en castellà enviaran aquesta setmana als jutges els treballs que han fet a classe. L'aplicació del requeriment del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya coincidirà amb l'última setmana de curs, quan no hi ha activitats lectives, així que els centres no van impartir assignatures troncales en castellà, sinó que van fer "activitats comunicatives", com ara classes d'expressió oral, contes, vocabulari o treballs sobre la Guerra Civil i la dictadura franquista. Els jutges analitzaran ara els treballs per decidir si s'ha complert amb la sentència.

**LLETRA
PETITA**

**Magí
Camps**

Nit de petards

En aquestes latituds, la venda de petards es veu que va a la baixa. Les revetlles de Sant Pere i de Sant Jaume gairebé han desaparegut del calendari, i Sant Joan, tot i la càrrega mil·lenària del solstici d'estiu, aguanta com pot. La paraula *petard* ens ve del francès i el DIEC la recull amb el sentit estricte de petit explosiu, i prou. En castellà, en canvi, el llenguatge figurat hi ha fet l'agost.

Si fem una ullada al diccionari acadèmic, hi trobem una cosa sorprenent: el significat original ha caigut fins al tercer lloc en la classificació. Per davant hi ha dues accepcions de sentit figurat. La primera, la de persona pesada, que exemplifica amb "Tu amiga es una petarda". La segona, com a persona poc competent, i que il·lustra amb "Como fotógrafo, es un petardo". Després de la tercera –la bona, l'original, la de l'explosiu que fa soroll–, n'hi trobem cinc més, incloent-hi la del porro.

Hi he trobat a faltar la que es fa servir sobretot en femení, *petarda*, que em sembla prou viva. La descobreixo al diccionari *Clave*, on es cola com a segona accepció i fa baixar el petit explosiu (la forma original) fins a la quarta: "Referit especialment a un home, que és molt amanerat i li agrada cridar l'atenció"; i afegix que es fa servir sobretot en femení.

Quan la sento, em vénen al cap les primeres cintes d'Almodóvar, amb la Pepi, la Luci i el Gran Ganga. Per què no em vénen al cap les pel·lícules de Francesc Bellmunt dels anys de la transició, com *L'orgia* o *La quinta del porro*? I tornem a parar allà mateix: en el català actual, el llenguatge figu-

D'un fotògraf dolent podem dir que és "un petardo", però mai direm que és "un petard"

rat, especialment l'argot, no acaba de funcionar. El parlant pot dir que "aquell fotògraf és un petardo", però ningú no diu que "aquell fotògraf és un petard". El diccionari, doncs, es queda sense accepcions d'ús figurat, que sí que són al carrer.

La *o* final, que la normativa considera influència del castellà –i que en molts casos segurament ho és– augmenta l'expressivitat i l'eufonia de la paraula. És per això que moltes vegades l'argot ha de recórrer a aquesta *o* per poder funcionar amb una mica de gràcia. D'un *picha brava* en català en diuen un *cigalero*; a ningú no se li acudiria dir-ne *cigaler*.

Un amic corrector m'explicava que en una obra de teatre havia canviat *barat* per *baratet*. No volia saltar-se la normativa i escriure *barato*, però era conscient que en el diàleg estripat que revisava, "un vi barat" grinyolava, i el va convertir en "un vi baratet", que passava més bé.

Imploro a l'IEC que, en el cas del llenguatge col·loquial i argòtic, toleri l'ús d'aquestes *os* finals, presents en mots com *amo*, *burro*, *ferro* o *pinso*.

mcamps@lavanguardia.es